

Riigikogu Euroopa Liidu asjade komisjoni istungi protokoll nr 147

Tallinn, Toompea

Esmaspäev, 09. veebruar 2026

Algus 13.00, lõpp 13.23

Juhataja: Peeter Tali (esimees)

Protokollija: Roosmarii Kukk (konsultant)

Võtsid osa:

Komisjoni liikmed: Arvo Aller, Vladimir Arhipov, Enn Eesmaa, Katrin Kuusemäe, Maido Ruusmann, Aivar Sõerd, Kadri Tali, Urve Tiidus, Kristo Enn Vaga

Komisjoni ametnikud: Teele Vares (nõunik-sekretariaadijuhataja), Teele Taklaja (nõunik), Getter Kristen Treumuth (nõunik)

Puudusid: Lea Danilson-Järg, Rain Epler, Tiit Maran, Anti Poolamets, Luisa Rõivas ja Tarmo Tamm

Kutsutud: justiits- ja digiminister Liisa-Ly Pakosta ning Justiits- ja Digiministeeriumi Euroopa Liidu asjade ja väliskoostöö juht Kristiina Krause

Osalesid: Raimond Vladimirov (Luisa Rõivase praktikant), Ragnar Kristal (Arvo Alleri töövari), Enriko Paugus (Arvo Alleri töövari), Vivian Põld (konsultant)

Päevakord:

1. Nädala töökava kinnitamine
2. Seisukoha andmine: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus Euroopa ettevõtluskukrute loomise kohta COM(2025) 838
3. COSAC poolaasta küsimustikule vastamine
4. Info ja muud küsimused

1. Nädala töökava kinnitamine

Riigikogu Euroopa Liidu asjade komisjoni nädala (09.02.2026-15.02.2026) töökava

Komisjoni istung esmaspäev, 9.02.2026 kell 13.00

1. Nädala töökava kinnitamine
2. Seisukoha andmine: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus Euroopa ettevõtluskukrute loomise kohta COM(2025) 838
3. COSAC poolaasta küsimustikule vastamine
4. Info ja muud küsimused

Komisjoni istung kolmapäev, 11.02.2026 kell 09.00

1. Eesti seisukohad 12. veebruaril 2026 toimuval mitteametlikul Euroopa Ülemkogul
2. Info ja muud küsimused

Komisjoni istung reede, 13.02.2026 kell 09.00

1. Eesti seisukohad 16. veebruaril 2026 toimuval eurorühma kohtumisel ja 17. veebruaril 2026 toimuval majandus- ja rahandusnõukogu istungil
2. Seisukoha andmine: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse ettepanek, millega luuakse Euroopa Konkurentsivõime Fond, sealhulgas kaitseuringute ja - innovatsiooni eriprogramm, tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) 2021/522, (EL) 2021/694, (EL) 2021/697 ja (EL) 2021/783 ning muudetakse määrusi (EL) 2021/696, (EL) 2023/588 ja (EL) [Euroopa kaitsetööstuse programm] COM(2025) 555
3. Seisukoha andmine: Nõukogu määrus, millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi „Euroopa horisont“ täiendav Euroopa Aatomienergiaühenduse teadus- ja koolitusprogramm aastateks 2028?2032, tagatakse ühenduse panus ITERi projekti ning tunnistatakse kehtetuks määrus (Euratom) 2025/1304 COM(2025) 594
4. Seisukoha andmine: Euroopa Sõe- ja Terasühenduse fondi teadusprogrammi ettepanekud COM (2025) 759; COM(2025) 760
5. Info ja muud küsimused

Otsustati:

1.1. Kinnitada nädala töökava (konsensus: Arvo Aller, Vladimir Arhipov, Enn Eesmaa, Katrin Kuusemäe, Maido Ruusmann, Aivar Sõerd, Peeter Tali, Kadri Tali, Urve Tiidus, Kristo Enn Vaga).

2. Seisukoha andmine: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus Euroopa ettevõtluskukrute loomise kohta COM(2025) 838

Liisa-Ly Pakosta andis komisjonile ülevaate Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusest Euroopa ettevõtluskukrute loomise kohta COM(2025) 838.

Liisa-Ly Pakosta tõi välja, et Eestis on võimalus kasutada digiidentiteeti, sealhulgas mobiil-ID-d, Smart-ID-d ja ID-kaarti. Need digiidentiteedi vahendid ei kehti aga kogu Euroopa Liidus ja selle probleemi lahendamiseks on Euroopa Liit algatanud digikukru (*Digital Wallet*) rakenduse loomise, mida Eesti läbi hanke teenusena ostma hakkab. Siiski on Euroopa Liit teinud uue ettepaneku luua olemasoleva digikukru kõrvale ka ärikukkur. Euroopa Liit on ärikukru vajadust põhjendanud sellega, et on vaja erinevat digitaalset identiteeti füüsilistele ja juriidilistele isikutele. Kui digikukru kulu Eestile on umbes 28 miljonit eurot, siis Euroopa Komisjoni hinnangul tooks ärikukru rakendamine Eestile kaasa olulised lisakulud: esimesel rakendamise aastal oleks avaliku sektori otsene kulu 153 miljonit eurot ning igal järgneval aastal 24 miljonit. **L.-L. Pakosta** tõi välja, et Eesti on Euroopa Komisjonile ja teistele liikmesriikidele korduvalt selgitanud enda seisukohti, et lisanduv ärikukkur tekitab suurt lisakulu ega ole sisuliselt vajalik. Kohtumistel liikmesriikide ministrite ja Euroopa Komisjoni peadirektoraadiga on tunnistatud, et praegune süsteem ei ole veel täismahus tööle hakanud, kuid samas puuduvad veenvad põhjendused ärikukru loomiseks. Eesti on valmis kaaluma üksikuid toodud lahendusi, kuid ärikukru rakendamist tervikuna ei toeta, kuna see on dubleeriv, ebavajalik ja majanduslikult ebaotstarbekaks.

Urve Tiidus andis ülevaate [majanduskomisjoni arvamusest](#) ja arutelust ning märkis, et komisjon otsustas Vabariigi Valitsuse seisukohti toetada. Komisjoni otsus oli konsensuslik.

Arvo Aller küsis kas Eesti on ainus riik, kes on ärikukru vastu.

Liisa-Ly Pakosta vastas, et Eesti ei toeta ärikukru loomist, kuid on osa punkte, millega saab nõustuda (näiteks ettevõtetevahelise suhtluse lihtsustamises). Minister tõdes, et Eesti soovib osaleda aruteludes ning oma seisukohta aktiivselt selgitada. **L.-L. Pakosta** tõi välja, et on individuaalselt kohtunud ministritega ning arutanud teemat Euroopa Komisjoni digivolinik

Henna Virkuneniga, et põhjendada Eesti vastuseisu. Ta tõdes, et blokeerivat vähemust veel siiski ei ole, kuna selleks oleks vaja vähemalt ühe suurriigi toetust.

Urve Tiiduse küsis kui tõenäoline on, et toetajariike liitub veel.

Liisa-Ly Pakosta vastas, et püütakse mõjutada teiste osapoolte seisukohti, kuid mitmetes riikides on ettevõtete ärilised huvid suunatud teenuse müümisele, mis muudab valitsuste jaoks eitava seisukoha võtmise keeruliseks. Hetkel seistakse eelkõige silmitsi suurettevõtete ärihuvidega teenust müüa.

Kristiina Krause selgitas, et Justiits- ja Digiministerium on koostanud ebapaberi, millele otsitakse liikmesriikide seast toetajaid (liitunud on Poola ja Austria). Ta tõi välja, et paljud liikmesriigid on muutunud eelnõu osas peale detailidega tutvumist skeptilisemaks, sest on mõistnud, et eesmärgid ja sisu ei pruugi kattuda. Ta tõi välja, et Saksamaa toetaks vabatahtlikku lahendust, mis sobib ka Eestile ning sellega oleks võimalik vältida 150 miljonilist lisakulu avalikus sektoris. Antud lahenduse puhul oleks neil riikidel, kellel vajalikke lahendusi pole, võimalik teenust erasektorilt osta.

Peeter Tali võttis arutelu kokku ning tegi ettepaneku toetada Vabariigi Valitsuse esitatud seisukohti kooskõlas majanduskomisjoni arvamusega.

Otsustati:

2.1. Toetada Vabariigi Valitsuse esitatud seisukohti (konsensus: Arvo Aller, Vladimir Arhipov, Enn Eesmaa, Katrin Kuusemäe, Maido Ruusmann, Aivar Sõerd, Peeter Tali, Kadri Tali, Urve Tiidus).

3. COSAC poolaasta küsimustikule vastamine

Peeter Tali tegi ettepaneku kinnitada täidetud COSAC poolaasta küsimustik.

Otsustati:

3.1. Kinnitada (konsensus: Arvo Aller, Vladimir Arhipov, Enn Eesmaa, Katrin Kuusemäe, Maido Ruusmann, Aivar Sõerd, Peeter Tali, Kadri Tali, Urve Tiidus, Kristo Enn Vaga).

4. Info ja muud küsimused

Otsustati:

4.1. Määrata EL asjade komisjoni liige kultuurikomisjonis Kadri Tali vastutavaks ettekandjaks Euroopa Söe- ja Terasetühenduse fondi teadusprogrammi ettepanekute osas COM (2025) 759; COM(2025) 760 (konsensus: Arvo Aller, Vladimir Arhipov, Enn Eesmaa, Katrin Kuusemäe, Maido Ruusmann, Aivar Sõerd, Peeter Tali, Kadri Tali, Urve Tiidus).

4.2. Määrata EL asjade komisjoni liige majanduskomisjonis Urve Tiidus vastutavaks ettekandjaks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse osas, millega luuakse ühtse turu ja tolli programm aastateks 2028–2034 ning millega tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) 2021/444, (EL) 2021/690, (EL) 2021/785, (EL) 2021/847 ja (EL) 2021/1077 COM(2025) 590 (konsensus: Arvo Aller, Vladimir Arhipov, Enn Eesmaa, Katrin Kuusemäe, Maido Ruusmann, Aivar Sõerd, Peeter Tali, Kadri Tali, Urve Tiidus).

4.3. Info COSAC delegatsiooni moodustamise kohta: 15.-17. märtsil toimub Nikosias, Küprosel COSAC täiskogu konverents. Päevakorras on 4 arutelusessiooni, mis keskenduvad Küprose eesistumise prioriteetidele, ELi ja Vahemereäärsete maade partnerlussuhetele, konkurentsivõimele ja järgmisele MFFile ning ELi laienemisele muutuv geopoliitilises kontekstis. Täiskogul toimub ka tavapärane COSAC esimeeste koosolek, kus arutletakse COSACi panuse ja järelduste eelnõu üle. COSAC täiskogu delegatsiooni saab kodukorra järgi kuuluda kuni kuus EL asjade komisjoni liiget. Huvi on avaldanud Peeter Tali, Maido Ruusmann ning Luisa Rõivas (konsensus: Arvo Aller, Vladimir Arhipov, Enn Eesmaa, Katrin

Kuusemäe, Maido Ruusmann, Aivar Sõerd, Peeter Tali, Kadri Tali, Urve Tiidus).

4.4. Välislähetusse saatmise otsustamine: Lähendada Peeter Tali, Maido Ruusmann, Luisa Rõivas, Katrin Kuusemäe, Enn Eesmaa ja Kadri Tali COSAC täiskogu kohtumisele, mis toimub Nikosias, Küprosel, 15.–17. märts 2026. Välislähetusega kaasnevad kulud katta EL asjade komisjoni välislähetuste eelarvest (konsensus: Arvo Aller, Vladimir Arhipov, Enn Eesmaa, Katrin Kuusemäe, Maido Ruusmann, Aivar Sõerd, Peeter Tali, Kadri Tali, Urve Tiidus).

Peeter Tali andis teada, et järgmine ELAKi istung toimub kolmapäeval 11. veebruaril kell 9.00 MS Teams vahendusel.

(allkirjastatud digitaalselt)

Peeter Tali
juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)

Roosmarii Kukk
protokollija